

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO NARYS

TADAS LANGAITIS

Gedimino pr. 53, 01109 Vilnius Tel. (8 5) 239 6624 El. p. Tadas.Langaitis@lrs.lt

---

LR Teisingumo ministrei

P. Mildai Vainiutei

RAŠYTINIS KLAUSIMAS

DĖL ASMENS DUOMENŲ SAUGUMO

2016 metų pirmojo rinkimų turo metu Vyriausiosios rinkimų komisijos (VRK) elektroninėje svetainėje buvo aptiktos saugumo spragos ir dėl to buvo laikinai išjungtas Rinkėjo puslapis (www.rinkejopuslapis.lt). Kaip skelbiama žiniasklaidoje, atlikto tyrimo metu buvo nustatyta, kad dėl saugumo spragos tam tikrą laiką asmenys galėjo peržiūrėti kitų asmenų duomenis, ir kad tie asmenys yra identifikuoti. VRK teigė, kad apie saugumo incidentą informavo Valstybinę asmens duomenų inspekciją.

Dar 2009 m. Valstybės kontrolė savo išvadose dėl VRK informacinių sistemų kontrolės kaip esminį trūkumą buvo įvardinusi nepakankamą kontrolę VRK atliekant asmens duomenų tvarkymą ir prižiūrint trečiųjų šalių teikiamų paslaugų kokybę. Teisingumo ministerijai atskaitinga Valstybinė asmens duomenų apsaugos inspekcija (VDAI) yra atsakinga už asmens duomenų apsaugą Lietuvoje. Tačiau viešojoje erdvėje neteko matyti jokių požymių, kad šis skandalingas įvykis minėtą tarnybą ar kitas institucijas būtų kiek nors būtų sudominęs, o Lietuvos žmonės nebuvo informuoti, ar VRK apdorojami asmens duomenys yra saugūs. Be to, panašaus pobūdžio kibernetiniai incidentai diskredituoja valstybės vykdomas investicijas į valstybės paslaugų perkėlimą į elektroninę erdvę. Tokie incidentai taip pat pakerta piliečių pasitikėjimą, kad valstybei patikėti duomenys yra saugūs.

2018 m. pradėjus taikyti ES reglamentą dėl duomenų apsaugos atsakomybė už asmens duomenų netinkamą saugojimą bus dar labiau sugriežtinta. Vertėtų atsižvelgti ir į tai, kad kibernetiniai išpuoliai darosi vis dažnesni. Ypač pavojinga mūsų demokratijai, kad jie gali būti panaudoti siekiant paveikti rinkimų rezultatus ar sukelti abejones jų patikimumu.

Atsižvelgdamas į šias susirūpinimą keliančias aplinkybes bei vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo statuto 212 straipsniu, prašau atsakyti į žemiau pateiktus klausimus:

1. Ar VDAI gavo iš VRK pranešimą apie kibernetinį incidentą, susijusį su asmens duomenų saugumo pažeidimais aptariamų rinkimų metu?

2. Kokių priemonių VDAI ėmėsi dėl aptariamo incidento? Ar VDAI analizavo incidento priežastis? Ar buvo nustatytos incidento priežastys? Ar VDAI teikė VRK bei kitoms institucijoms rekomendacijas ką daryti, kad panašūs atvejai ateityje nesikartotų?
3. Ar Lietuvos žmonės buvo informuoti apie galimus asmens duomenų apsaugos pažeidimus VRK informacinėje sistemoje. Jei ne, tai – kodėl?
4. Ar tyrimo metu buvo nustatyti nukentėjusieji asmenys? Ar gali būti pripažinta, kad jie patyrė moralinę ar materialinę (jei tokia būtų) žalą? Kas atlygintų žalą ar patirtus nuostolius? Jei ne – tai kodėl?
5. Ar VDAI teikė VRK rekomendacijas dėl asmens duomenų apsaugos po 2009 m. Valstybės kontrolės išvadų? Jei taip, ar buvo prižiūrimas ir vertinamas šių rekomendacijų įgyvendinimas diegiant naują VRK informacinę sistemą ir kokie šios priežiūros rezultatai?
6. Kokių veiksmų VDAI ėmėsi ir planuoja imtis, kad panašūs incidentai neįvyktų VRK ar kitų valstybės institucijų informacinėse sistemose ateityje? Kokie veiksmai suplanuoti 2017 metais?
7. Kokios, VDAI vertinimu yra didžiausios kibernetinės rizikos ir grėsmės valstybės informacinėse sistemose tvarkomiems asmens duomenims ir kaip jos turėtų būti valdomos?
8. Kiek patikrinimų 2016 m. VDAI atliko dėl duomenų apsaugos, kai yra rizikos, kad kibernetiniai incidentai turi įtakos asmens duomenų apsaugai? Kokios tų patikrinimų išvados ir rekomendacijos?
9. Kiek 2016 m. VDAI davė nurodymų dėl asmens duomenų tvarkymo ir apsaugos ir kam? Ar šie nurodymai buvo įvykdyti?
10. Kokios, VDAI vertinimu, valstybės informacinės sistemos, kuriose tvarkomi ir apdorojami asmens duomenys yra labiausiai pažeidžiamos ir neatsparios kibernetiniams incidentams ir kaip planuojama stiprinti jų atsparumą?
11. Ar šiuo metu galiojanti asmens duomenų apsaugos teisinė aplinka yra pakankama, turint galvoje, kad vis daugiau duomenų perkeliama į elektroninę erdvę, sistemos darosi vis sudėtingesnės, įsilaužėliai vis išradingesni, o kibernetinio saugumo incidentai vis dažnesni?

Pagarbiai,

Seimo narys

Tadas Langaitis